

MØTEINNKALLING

Utvalg: TROMSØ HAVNESTYRE

Møtested: Tromsø Havn, møterom Kveita

Møtedato: 18.12.2020

Tid: 16:00 - 19:00

Eventuelt forfall meldes til tlf. 77 66 18 50
Varamedlemmer møter etter nærmere avtale.

SAKSLISTE

Saksnr.	Arkivsaksnr.	Tittel
57/20	20/235	MØTE I TROMSØ HAVNESTYRE DEN 26.11.2020.
58/20	20/136	PROSTNESET HAVNETERMINAL - KOMMUNENS OPPGJØR OG FELLESKOSTNADER
59/20	20/46	ETABLERING AV ARCTIC ENERGY PORT AS
60/20	20/220	MØTEDATOER 2021
61/20	20/245	HAVNEDIREKTØREN ORIENTERER OM AKTUELLE SAKER - MØTE I TROMSØ HAVNESTYRE DEN 18.12.2020

Tromsø, 11.12.2020

Jarle Heitmann
Styreleder

MØTE I TROMSØ HAVNESTYRE DEN 26.11.2020.

Saksbehandler: Harriet Willassen
Arkivsaksnr.: 20/235

Arkiv: 033

Saksnr.: Utvalg
57/20 Tromsø Havnestyre

Møtedato
18.12.2020

Møteprotokoll fra 26.11.2020 legges til godkjenning av styret.

Innstilling:

Møteprotokoll fra 26.11.2020 godkjennes.

Jørn-Even Hanssen
havnedirektør

MØTEPROTOKOLL

Tromsø Havnestyre

Møtested: Teams
Møtedato: 26.11.2020
Tid: 12:00 - 14:55

Til stede på møtet

Medlemmer: Jarle Heitmann, May-Britt Ellingsen, Barbara Vögele, Grete Ovanger, Tor Arne Morskogen, Ivar B. Prestbakmo og Erling Bangsund (vara)

Med møte og talerett:

Forfall: Tina Sætrum

Fra adm.: Havnedirektør Jørn-Even Hanssen

Innkalling: Godkjent

Saksliste: Godkjent

SAKSLISTE

Saksnr.	Arkivsaksnr.	Tittel
52/20	20/203	MØTE I TROMSØ HAVNESTYRE DEN 29.10.2020.
53/20	20/212	ØKONOMIRAPPORT PR. 30. SEPTEMBER 2020 - TROMSØ HAVN KF
54/20	19/253	STRATEGISKE MÅL 2021
55/20	20/136	PROSTNESET HAVNETERMINAL - KOMMUNENS OPPGJØR OG FELLESKOSTNADER
56/20	20/232	HAVNEDIREKTØREN ORIENTERER OM AKTUELLE SAKER - MØTE I TROMSØ HAVNESTYRE DEN 26.11.2020

52/20

MØTE I TROMSØ HAVNESTYRE DEN 29.10.2020.

Havnedirektørens innstilling:

Møteprotokoll fra 29.10.2020 godkjennes.

Behandling:

Havnedirektørens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Møteprotokoll fra 29.10.2020 godkjennes.

53/20

ØKONOMIRAPPORT PR. 30. SEPTEMBER 2020 - TROMSØ HAVN KF

Havnedirektørens innstilling:

Tromsø havnestyre tar økonomirapporten for Tromsø Havn KF pr. 30.september 2020 til orientering.

Behandling:

Havnedirektørens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Tromsø havnestyre tar økonomirapporten for Tromsø Havn KF pr. 30.september 2020 til orientering.

54/20

STRATEGISKE MÅL 2021

Havnedirektørens innstilling:

Havnestyret tar saken til orientering

Behandling:

Presentasjonen til saken legges ved protokollen.

Havnedirektørens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Havnestyret tar saken til orientering.

55/20

PROSTNESET HAVNETERMINAL - KOMMUNENS OPPGJØR OG FELLESKOSTNADER

Havnedirektørens innstilling:

- Tromsø Havnestyre ber administrasjonen utarbeide en driftskalkyle for drift av bussterminalen
- Tromsø Havnestyre ber administrasjonen fortsette arbeidet med en mulig leieavtale mellom Tromsø kommune og Tromsø havn om fremtidig drift av bussterminalen
- Leieavtale og driftskalkyle legges fram for havnestyret for endelig behandling

Behandling:

Havnedirektørens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

- Tromsø Havnestyre ber administrasjonen utarbeide en driftskalkyle for drift av bussterminalen
- Tromsø Havnestyre ber administrasjonen fortsette arbeidet med en mulig leieavtale mellom Tromsø kommune og Tromsø havn om fremtidig drift av bussterminalen
- Leieavtale og driftskalkyle legges fram for havnestyret for endelig behandling

56/20

HAVNEDIREKTØREN ORIENTERER OM AKTUELLE SAKER - MØTE I TROMSØ HAVNESTYRE DEN 26.11.2020

Havnedirektørens innstilling:

Havnestyret tar sakene til orientering.

Behandling:

Presentasjonen av «Arctic Energy Port Tromsø og forretningsmuligheter» legges ved protokollen.

Orienteringen om «Tromsø Havns eiendommer i sentrum» utsettes til havnestyremøtet i desember.

Havnedirektørens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Havnestyret tar sakene til orientering.

Vi bekrefter med våre underskrifter at møtebokens blad er ført i samsvar med det som ble bestemt på møtet.

Jarle Heitmann
Styreleder

May-Britt Ellingsen
Styrets nestleder

Barbara Vögele
Styremedlem

Tor Arne Morskogen
Styremedlem

Grete Ovanger
Styremedlem

Ivar B. Prestbakmo
Styremedlem

Erling Bangsund
Styremedlem (vara)

Harriet Willassen
Referent

Tromsø, 27.11.2020

TROMSØ
HAVN

Havnestyremøte

Torsdag 26. november 2020

Sak 54/20

STRATEGISKE MÅL 2021

TROMSØ HAVN

STRATEGISK STYRINGS
DOKUMENT
2020 – 2032

CREATING THE ARCTIC FUTURE

Tilrettelegge for maritim næringsutvikling

- Være en aktiv samarbeidspartner for næringsutvikling
- Øke aktivitetene i havneområdene
- Sikre og utvikle havneareal
- Videreutvikle havnerelaterte tjenester

Være en pådriver for det grønne maritime skiftet i nord

- Redusere utslipp fra havnevirksomhet
- Være en foregangshavn innen avfallshåndtering
- Være en miljøpådriver i den maritime verdikjeden
- Være en pådriver for godsoverføring fra veg til sjø

Være engasjert, endringsvillig og effektiv

- Videreutvikle en samlet, kunderettet organisasjon
- Sikre effektiv drift og økonomisk handlingsrom
- Ha en samfunnsansvarlig forretningsdrift
- Være transparent og tro mot våre verdier

- Økt årlig brutto omsetning
- Styrke den maritime næringsklyngen
- Sikre arealreserver for fremtidig vekst

- Utslippsfri havn
- Den ledende miljøhavnen i Arktis
- Sikre bærekraftige verdikjeder

- Godt omdømme
- Totalrentabilitet på 5 %
- Arbeidsmiljø preget av felleskap og «stå-på-vilje»

VERDIER

MODIG

OMTENKSOM

TROVERDIG

Havnestyrets vedtak strategisk styringsdokument 2020 – 2032:

1. Havnestyret støtter havnedirektørens vurderinger ift forretningsområdene og ber om at disse spilles inn til regionale og nasjonale plan- og utviklingsprosesser.
2. Havnestyret vedtar strategisk styringsdokument 2020 – 2032 slik det vedliggjer saken og i tråd med diskusjonen i havnestyret, og ber om at dette reflekteres i de årlige budsjettprosessene.
3. Havnestyret ber videre administrasjonen rapportere på de konkrete målsetningene.

Strategioppfølging 2021

Satsingsområde	Målsetning 2021	Status	Komment
<p>Tilrettelegge for maritim næringsutvikling</p> 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Økt verdiskaping i sentrum ▶ Økt aktivitet i Breivika ▶ Økt omsetning Grøtsund 	 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Utvikling sjeteene, indre havn og Prostneset utleid ▶ Masterplan, kai Posten, containere, konsept cruise, arealutvikling Breivika Nord og forskningsbase ▶ Videreføring MP, ferdigstille bak-areal, nye fasiliteter
<p>Være en pådriver for det grønne maritime skiftet i nord</p> 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Legge til rette for grønn skipsfart ▶ Aktivitetsøkning knyttet til det grønne skiftet 	 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Evaluere EPI, aktiv bruk av AEPT for miljøvennlige valg, Miljøfyrtårn og vurdere miljøressurs ▶ Energikartlegging, salg av landstrøm, mottak av plast, kildesortering internt og hos kunder
<p>Være engasjert, endringsvillig og effektiv</p> 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Videreutvikle bedriftskultur ▶ Nøkkeltalls analyser ▶ Tydelige roller og ansvar for en ytterligere profesjonalisering av org 	 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Starte arbeidet med samlokalisering, medarbeiderundersøkelse, omdømme og studietur ▶ Prissystem, Benchmarking, kundeorientering ▶ Klargjøre rollene og kommunikasjon, kompetanseutvikling, fellesmøter

Tidslinje strategioppfølging kombinert med budsjettprosess

Beskrivelse

- Forberedende aktiviteter til prosess
- 1-til-1-møter budsjettansv. og økonomi
- Styrebehandling / Orientering til styret
- Møtereferat og/eller oppsummering
- Fasmøte ledergruppen
- Strategioppfølging

Etter sommeren

Fase 5 - Avslutning og styrebehandling

- Gjennomføres i starten av 4. kvartal
- **Budsjett:**
  - Kvalitetssikring og lukking av budsjett
  - Informere ledergruppen om endelig budsjett
  - Evaluering av årets budsjett- og strategiprosess
- Deltagere: Økonomi, havnedirektør, hele ledergruppen (evaluering)

Fase 4 - Beslutte budsjett

- Gjennomføres som møte i 3. kvartal
- **Budsjett:**
  - Oppsummering fase 3
  - Beslutte budsjett (helheten)
  - Gjennomgå evt.usikkerhetsmomenter
- Deltagere: Alle i ledergruppen

Fase 3 - Gjennomgang 1.utkast budsjett

- Gjennomføres som halvdagsmøte i 3. kvartal
- 1.utkast budsjett foreligger
- **Strategi:**
  - Orientering styrebeslutning på neste års mål
- **Budsjett:**
  - Oppsummering møte fase 2
  - Gjennomgang 1.utkast budsjett
  - Diskutere investeringer
  - Diskutere aktivitet
  - Beslutte prising
  - Diskutere evt. usikkerhetsmomenter
- Deltagere: Alle i ledergruppen

Før sommeren

Fase 0 - Forberedende fase

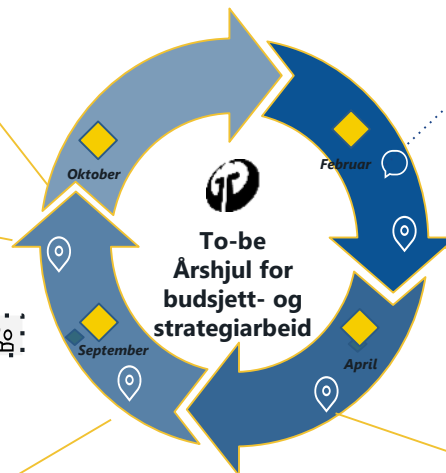
- Gjennomføres av alle i ledergruppen som forberedelse til kick-off i fase 1.
  - Forberede innspill på årlige mål
  - Involvere ansatte under seg for å informere og innhente innspill
  - Involvere prosesseiere for støtte ved behov

Fase 1- Kick-off strategiske mål

- Gjennomføres som heldagsmøte i 1. kvartal
- **Strategi:**
  - Evaluere årlige mål for fjoråret
  - Oppfølging/justering av mål inneværende år
  - Starte å definere strategiske mål for neste år
- **Budsjett:**
  - Utarbeide fremdriftsplan
  - Gjennomgå viktigste forretningsdrivere
  - Gjennomgå forutsetninger
  - Gjennomgå usikkerhetsmomenter
  - Starte diskusjon på investeringer
- Deltagere: Alle i ledergruppen
- Styret: Informere styret om pågående arbeid i ledergruppen

Fase 2- Investeringer, vedlikeholdsplaner og prising

- Gjennomføres som halvdagsmøte i 2. kvartal
- **Strategi:**
  - Recap kick-off og gjennomgang av årets mål
  - Utarbeide forslag på årlige mål
- **Budsjett:**
  - Diskutere investeringer (videref. avst. nye)
  - Diskutere prising
  - Diskutere aktivitetsendring
  - Diskutere evt. usikkerhetsmomenter
- Deltagere: Alle i ledergruppen
- Styret: Orienter styret på neste års mål for styrebehandling

Budsjettarbeid

Budsjettarbeid

Sak 56/20

HAVNEDIREKTØREN ORIENTERER OM AKTUELLE SAKER

1. Arctic Energy Port Tromsø og forretningsmuligheter

TROMS KRAFT

ARCTIC ENERGY PORTS

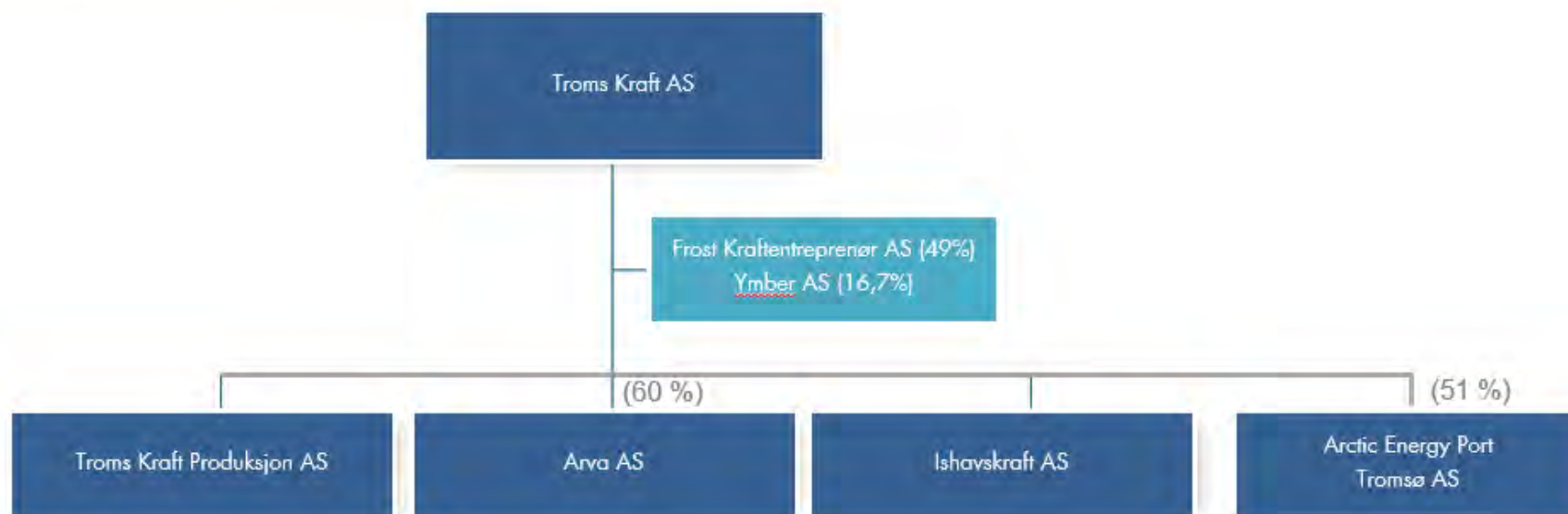
SAMARBEID MELLOM TROMS KRAFT OG TROMSØ HAVN

Presentasjon styret Tromsø Havn 26.11.2020

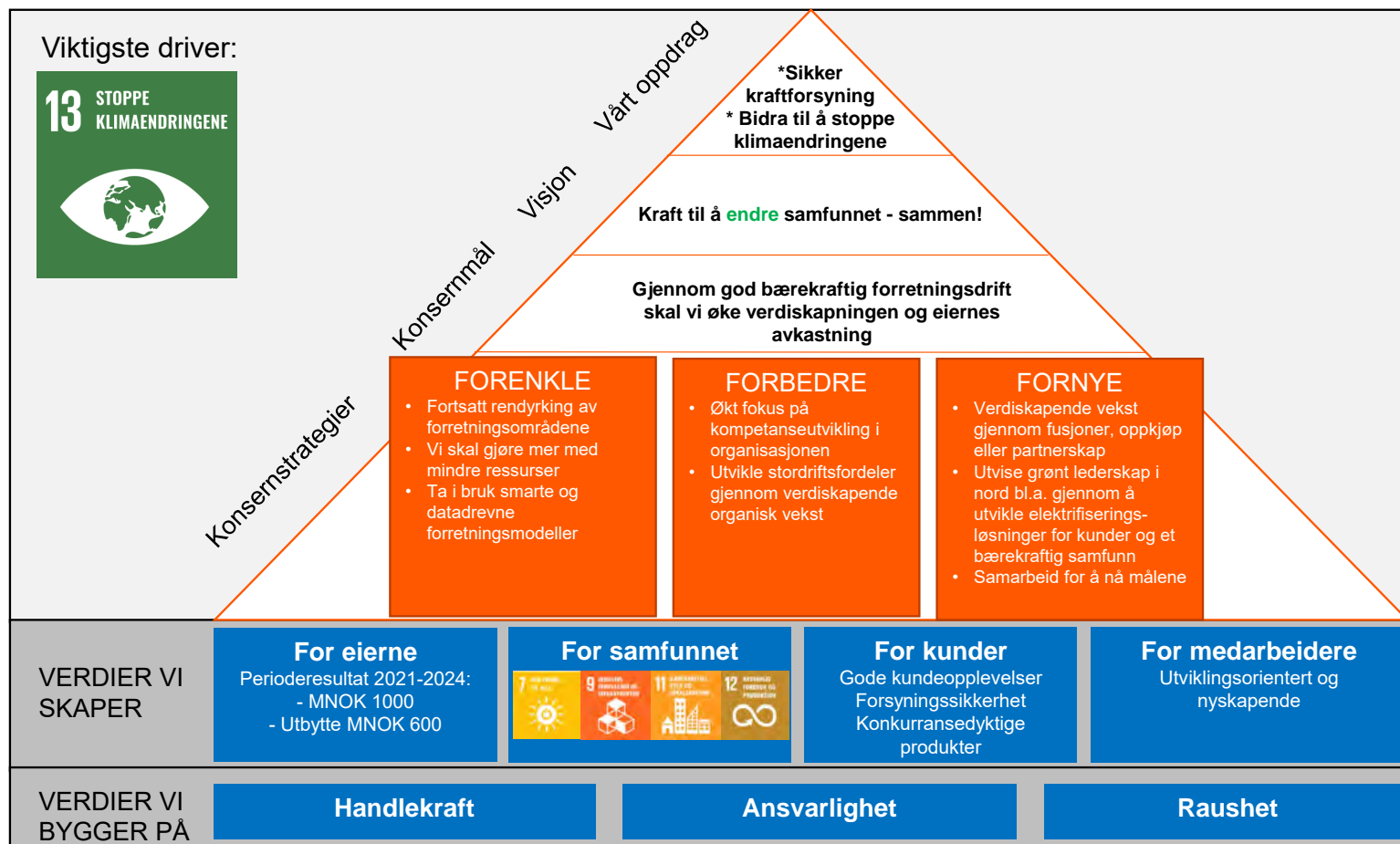

TROMS KRAFT-KONSERNET

KONSERNKART

STRATEGI TROMS KRAFT-KONSERNET:

STRATEGISKE HOVEDOMRÅDER FOR TROMS KRAFT KONSERN

Kraftproduksjon

Kraftdistribusjon

Kraftsalg

Elektrifisering

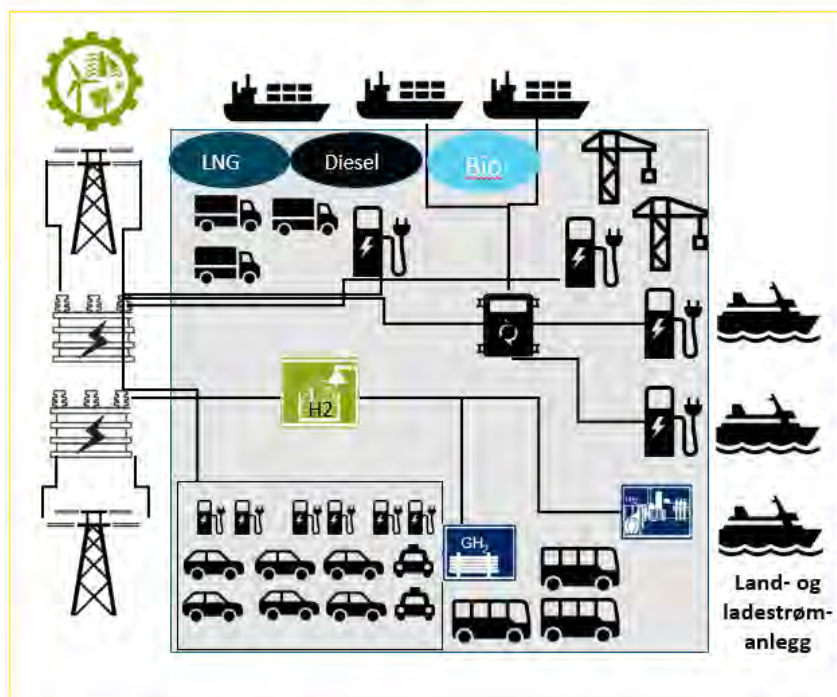
Elektrifisering og samfunnsutvikling

ELEKTRIFISERING AV SJØTRANSPORT

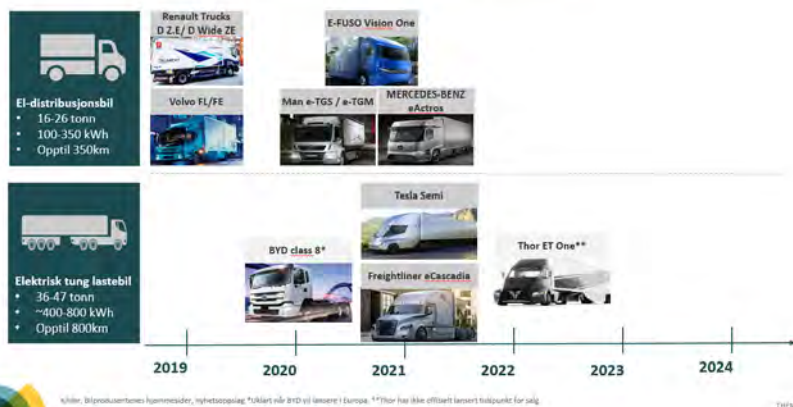
...til havnen som et energi- og transportknutepunkt

forenkle – forbedre – fornye

ELEKTRIFISERING AV VEITRANSPORT

ELEKTRISKE LASTEBILER ER PÅ VEI INN I MARKEDET

Tromsø får landets første helelektriske turbusser

Operatøren Tide har fått 27 millioner kroner fra Innova for å starte med helelektriske turbusser.

KONSERNISJEF: Roger Hørkestad i Tide sier at selskapet ønsker å være «i førerretet i det grønne skiftet». Foto: Eivind Semneset

DET EKSISTERER ALLEREDE LADELØSNINGER OPP TIL 600 KW, OG DET ARBEIDES MED Å ØKE EFFEKTEN TIL ~1 MW

	<ul style="list-style-type: none"> • 150 kW, 300 kW, 450 kW og 600 kW • Arbeider med ladeløsninger opp til 1 MW (anslår 1-2 år før man går over 600 kW) • Sannsynligvis ladeplugg til tungtransport • Utviklingsamarbeid med flere lastebilprodusenter om neste generasjon ladere 		<ul style="list-style-type: none"> • Leverer ladeplugg med 500kW
	<ul style="list-style-type: none"> • 150 kW, 300 kW, 450 kW og 600 kW • Ladeplugg på 450kW pågående pilot i Tyskland 		<ul style="list-style-type: none"> • Tesla megacharger på ~1MW? • Foreløpig ikke avslørt spesifikasjonene for lader, men lover 80% fulladet/~650km på 30 min
	<ul style="list-style-type: none"> • 60 kW, 125 kW, 500 kW • Depot/på veien lading • Kompatibel med pantograf 		

THEMA Consulting Group

Ekspert: Hydrogen i lastebiler er blitt forbigått av batterier

DSV Panalpina og Ørsted satser på hydrogen for tung veitransport. Men lastebiler på hydrogen er blitt forbigått av batterier og skytes ned av flere danske eksperter.

Det eksisterer kun én serietilgjengelig hydrogenlastebil på markedet i dag. Den er produsert av koreanske Hyundai, og 6 stykker har nådd opp til sentralt i krets. Hyundai forventer å produsere 60 per neste år. (Foto: TheGreenHub)

ELBIL 2020/16.DK ENERGI 9. SEP 2020 - 14.00

ELEKTRIFISERING AV LUFTTRANSPORT

Dette sier aktører i bransjen:

Anne Marit Panengstuen, konsernsjef Siemens Norge:

- Siemens har 200 medarbeidere som jobber med elektriske fly hver dag. Hos oss er det ingen tvil om at dette er fremtiden.

Airbus, Rolls Royce og Siemens samarbeider om utviklingen av det hybridelektriske flyet E-fanX. Illustrasjon: Airbus.

Glenn Llewellyn, General manager Electrification, Airbus:

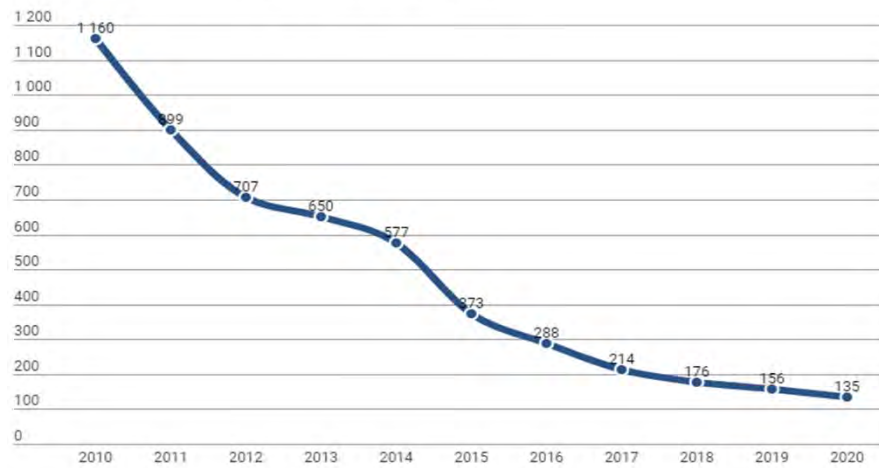
- Siden 2016 har Airbus investert flere hundre millioner euro i utviklingen av elektriske fly med vertikal take-off og landing, for bruk i urbane strøk. Passasjerfly med kapasitet på 19 til 30 passasjerer vil bli utviklet i årene mellom 2020 og 2030. Airbus forbereder seg på å kunne levere til dette markedet, fordi vi ser at det åpner for nye muligheter og nye markeder knyttet til reduserte utslipp og mindre støy. Vi tror også, på samme måte som bilindustrien, at elektriske fly vil få lavere driftskostnader.

forenkle – forbedre – fornye

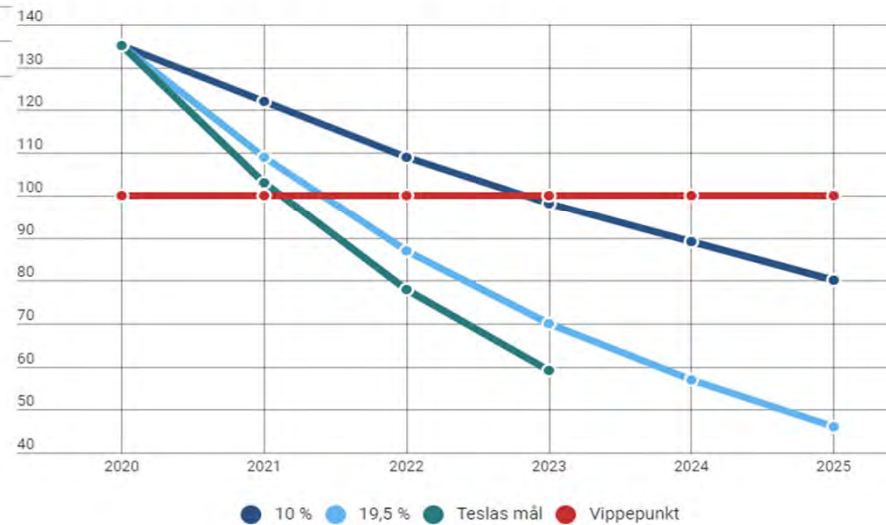
TEKNOLOGIUTVIKLINGEN - BATTERIELEKTRISK

Batterikostnad per kWh (dollar)

- Kostnaden på batterier har falt dramatisk og fallet fortsetter

Batteriprisen under magisk grense

TEKNOLOGIUTVIKLINGEN - HYDROGENELEKTRISK

TEKNOLOGIUTVIKLINGEN – BRUKSOMRÅDER TRANSPORT

Batterielektrisk

- Personbiler og mindre lastebiler/varetransport
- Bybusser
- Maskiner på byggeplasser
- Ferger på korte strekk
- Fly – korte strekk

Hydrogenelektrisk

- Tung/lang transport
- Buss langdistanse
- Hurtigbåter
- Fiskebåter
- Ferger på lengre strekk
- Fly – kortbanenettet
- Flyplassdrift

Brenselcelle

Hydrogenforbrenning (hydrogen, ammoniakk, metanol osv)

- Cruiseskip
- Lasteskip/bulk osv
- Fly – langdistanse
- Offshore

AEPT – STATUS NOVEMBER

SAMARBEID HAVN – KRAFTSELSKAP – KOMMUNE/FYLKESKOMMUNE

Havna kan havn og kraftselskap kan kraft

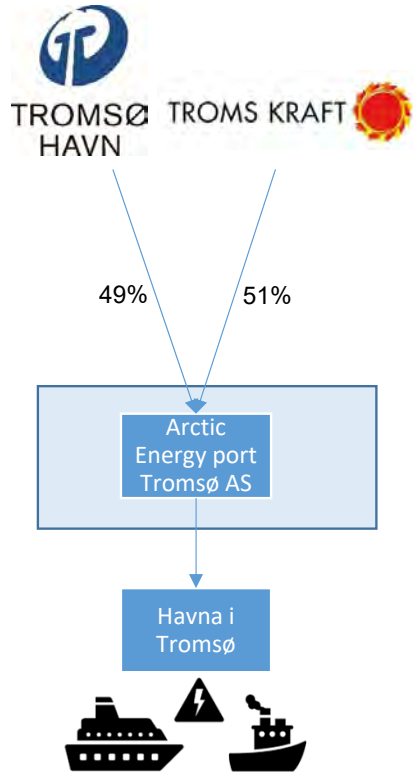
- **Kraftselskap**
  - Teknisk kompetanse og kunnskap om prosjektering av kraftanlegg
  - Optimering av anlegg i forhold til anleggsbidrag, tariff og tekniske krav fra nettselskapet
  - Optimering av kraftkjøp i forhold til profil og balanser og avgifter
  - Markedsarbeid
- **Havna**
  - Havnekompetanse og fysisk tilstedeværelse (kai = der havet møter land)
  - Utviklingskompetanse hva angår kai, anlegg og areal
  - Dypde kunnskap om trafikk mønster og liggetider
  - Optimering av havneavgift – gulrot vs pisk, eks bruk av «Environmental Port Index» (EPI)
- **Kommune/fylkeskommune**
  - Kommune/fylkeskommune eier av både havneselskap og kraftselskap
  - Ansvarlig for klima og energi tilpasning - Kraftselskap og havneselskap viktige verktøy for å redusere utslipp
  - Ansvarlig for kollektivtransport
  - Plan- og tilsynsmyndighet

Og samarbeid mellom ulike bransjer om felles mål er veldig gøy!

Samfunnsansvaret – felles oppgave!

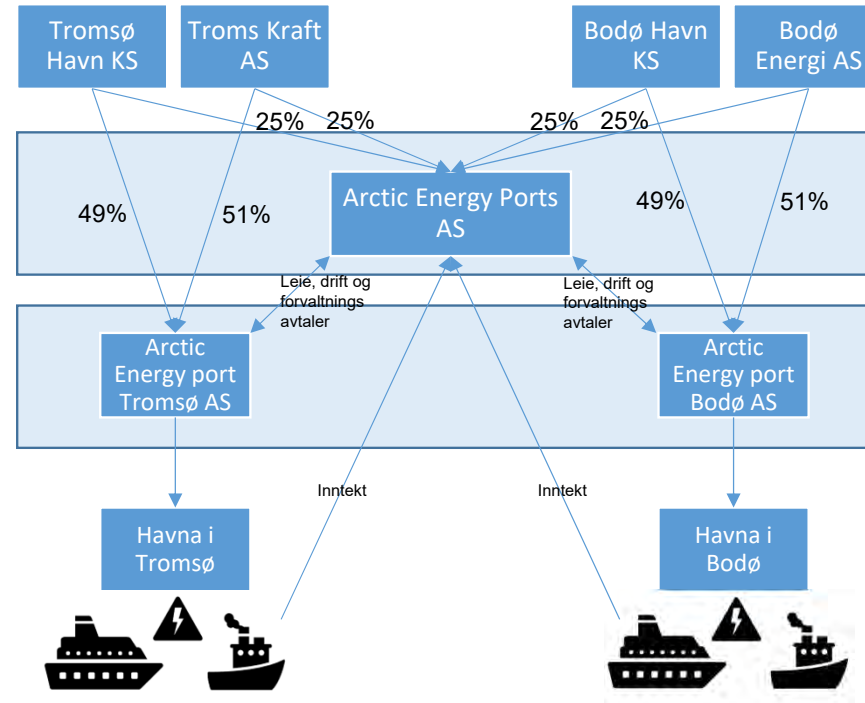

Fase 0 Infrastrukturselskap

Etablert – oppbygging

Målbilde: Arctic Energy Ports

Bodø begynner å røre på seg. Initiativer i flere havner tyder på positiv interesse fra andre også

TROMS KRAFT

STATUS TROMSØ

GENERELT

- Arctic Energy Port er et prosjektnavn – evt. nytt navn i prosess
- Ansettelse av daglig leder er gjennomført
- Etablering av styring og kontroll systemer for selskapsdrift
- Videreutvikling av forretningsmodellene som regulerer samhandlingen mellom rederi/båt, havna, landstrømselskap og evt kraftselskap

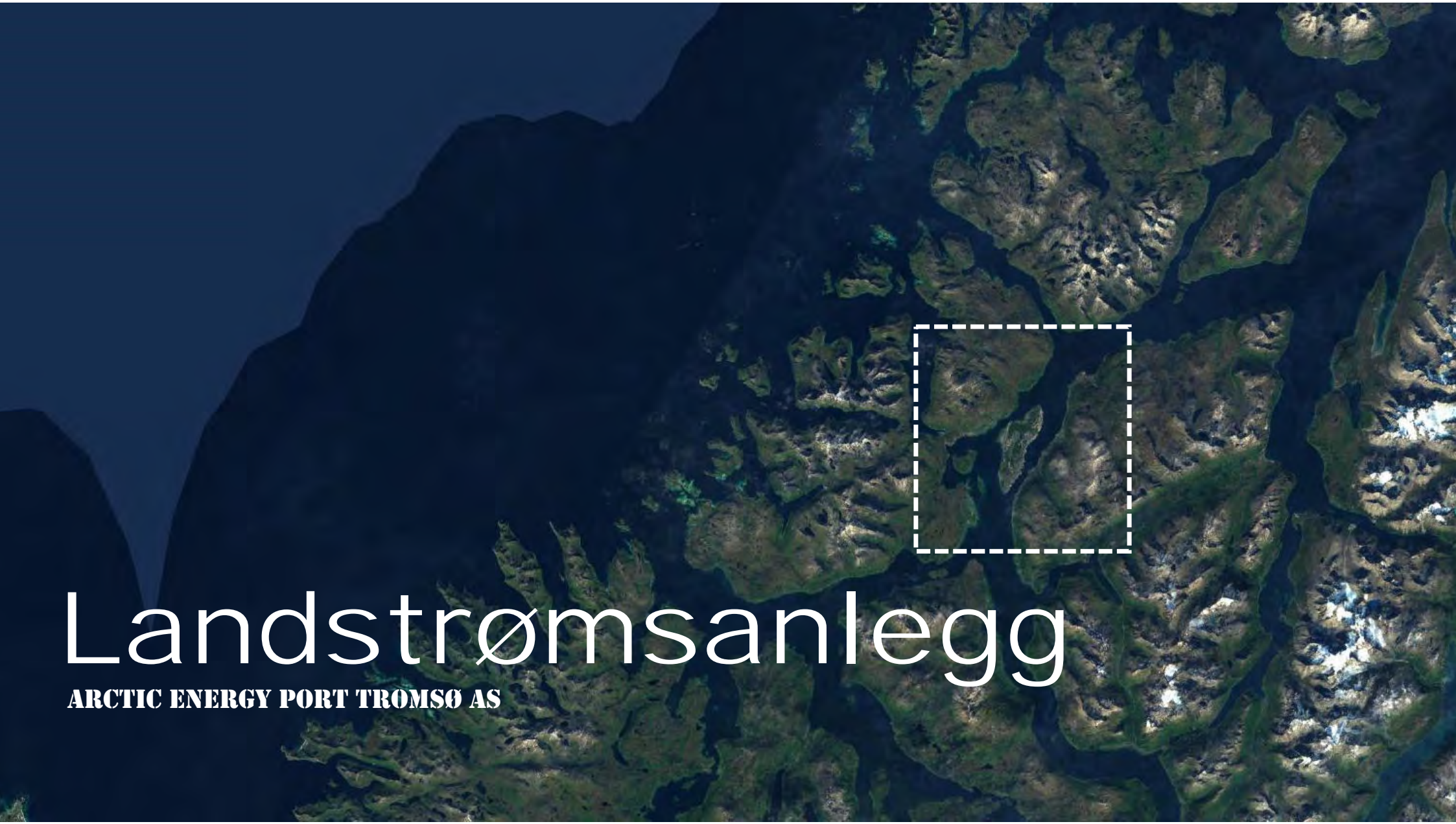

MARKED

- Dialog med ca. 30 rederier
- Signerte intensjonsavtaler med 12 rederier
- Har hatt de første påkoblingene
- Dialog med fylkestrafikk og kommunen om elektrifisering av kollektivtransport

Landstrømsanlegg

ARCTIC ENERGY PORT TROMSØ AS

EIERSKAP I ETT ANLEGG – KAI 3 I TROMSØ

- Tilpasset lading av hybridskip for lokal seiling. Brim Explorer
- 2 skap
  - 230 V 125/80/63A
  - 400V 2x 125A
- Dimensjonert for å tåle flere båter samtidig

PROSESS MULIG KJØP AV TO ANLEGG FRA TROMSØ HAVN

Kai 28 - Fiskerikaia

- Total ytelse 1000kVa
- 440/690 V 50-60 Hz
- Fordelt over fire kaiskap
  - 400kVa
  - 160 kVa
  - 380 kVa
  - 210kVa
- Selvbetjeningsløsning

Grøtsund – eksisterende anlegg

- Flyttbar, installer i container
- Total ytelse 1000kVa
- 2 avganger med galvanisk skille
- Standard DNV 2.7.1 struktur

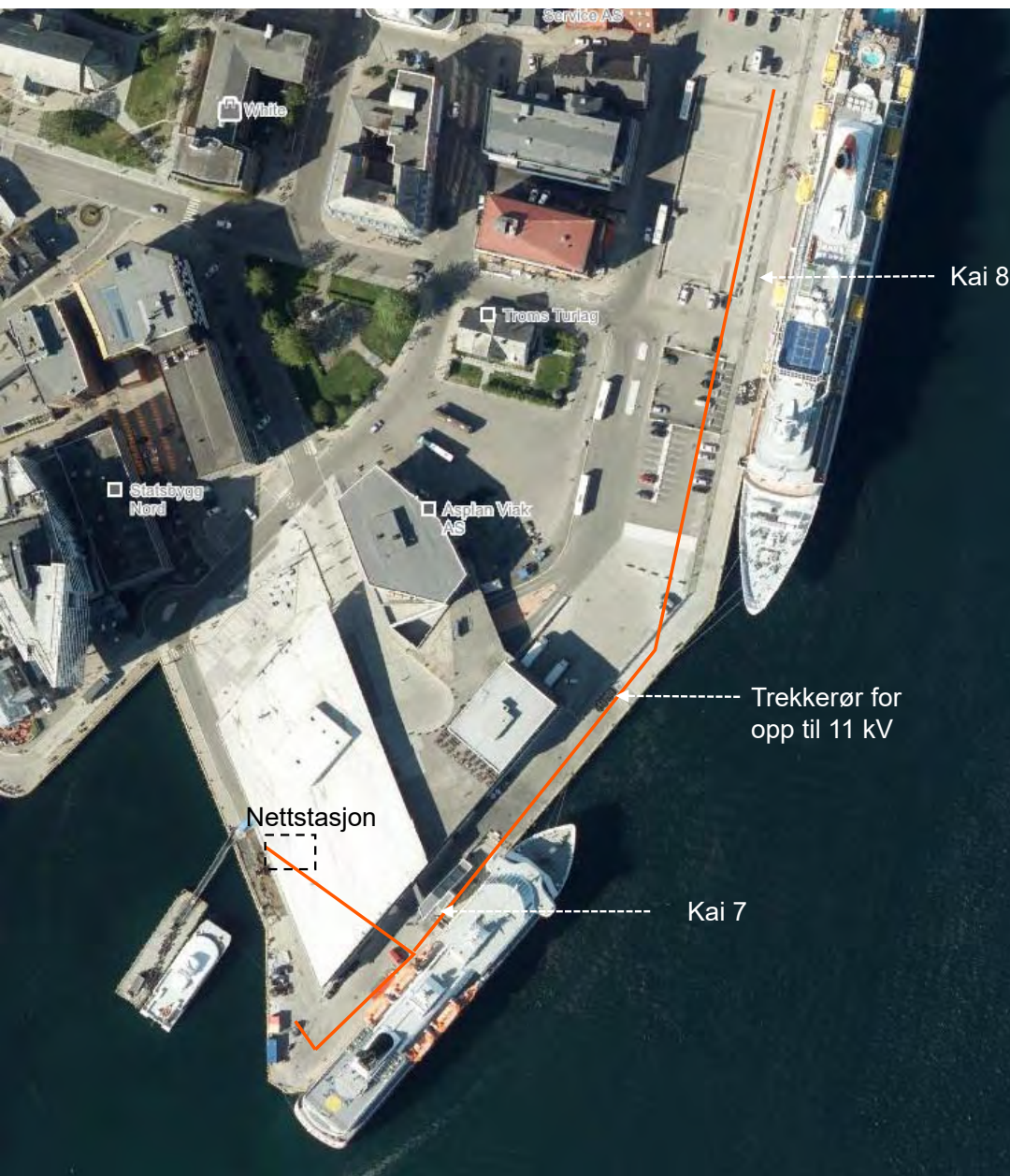

Tromsø

Søknader Enova
Prostneset

ARCTIC ENERGY PORT TROMSØ AS

Nettstasjon i havneterminalen:

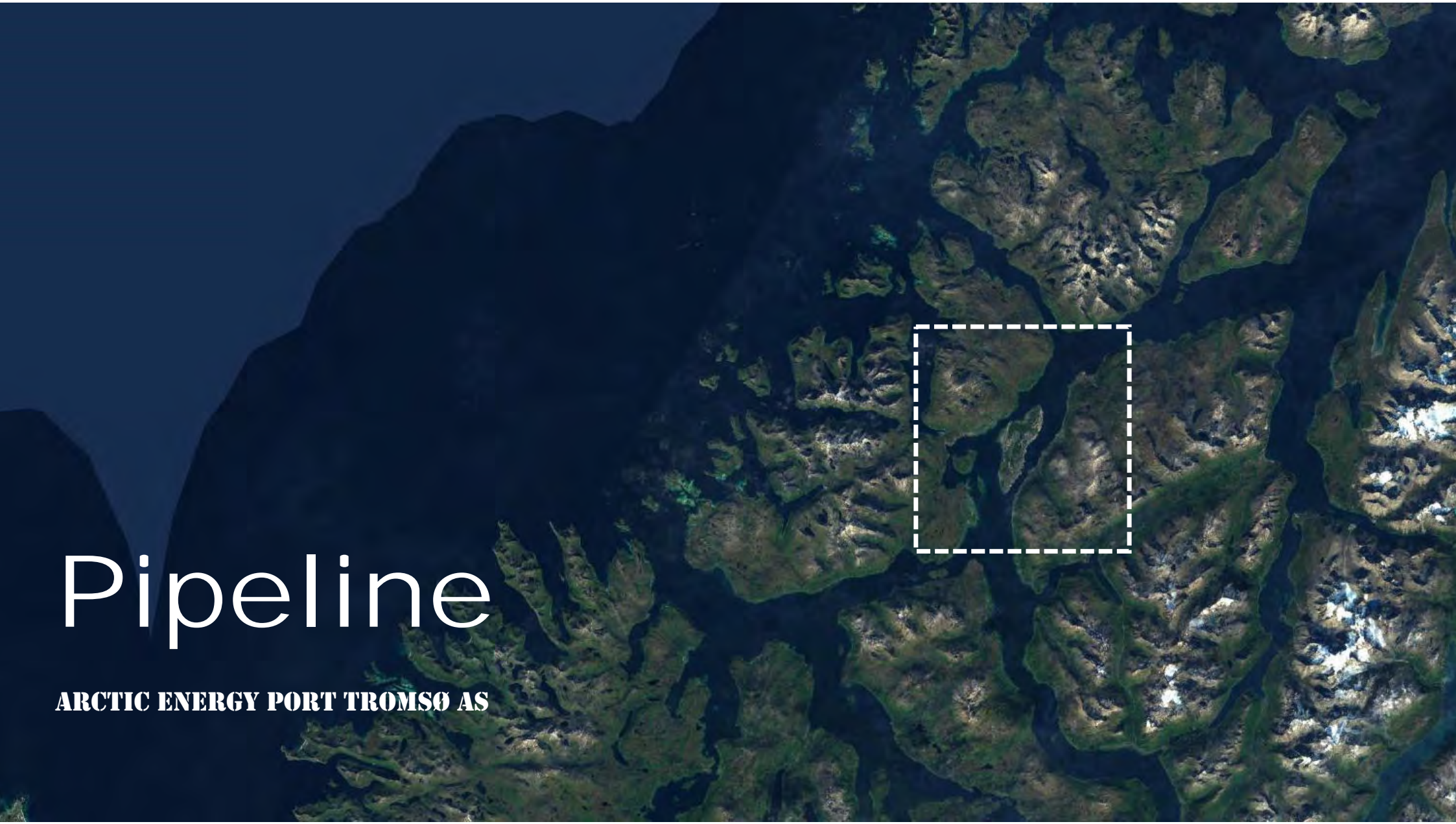
Opptil 11 MVA tilgjengelig effekt via 11 kV tilførsel
Plass for installasjon av trafo for tilførsel til Kystruten

Kai 7, ca 200m lang (Kystruten):

- 690 V
- 2000 A
- 50 Hz
- Kabelhåndtering: Full automatisk

Kai 8, ca 300m lang - Minst mulig fotavtrykk, bygninger holdes utenom i første fase

- Cruise
  - 4-8 MVA
  - 6 og 11 kV
  - 50 og 60 Hz
  - Kabelhåndtering: Forslås av leverandør
- Lavspenning
  - Justerbar spenning 230-690V
  - 350 A
  - 50 og 60 Hz
  - Kabelhåndtering: Foreslås evt. av leverandør

Pipeline

ARCTIC ENERGY PORT TROMSØ AS

Grøtsund

Spesifikasjon:

Nettstasjon :
Eksisterende nettstasjon
1000 kVA @ 415 V

Lengde på kai, ca 120 m

- Militære fartøy

- 1,7 MW – 400 og 690V
- Reaktiv tilbakemating @ $\cos = 0,9$ (cap) ($\tan = -0,48$)
- 50 Hz og 60 Hz
- Høyspenttilkobling mot netteier (22 kV)

- Lavspentanlegg

- Justerbar spenning 230-690V
- 350 A
- 50 Hz og 60 Hz
- Utnytte eksisterende lavspent tilkobling mot netteier

An aerial satellite photograph of a coastal urban area. The image shows a mix of built-up areas, green spaces, and water bodies. A prominent feature is a large, rectangular area outlined with a dashed white border, which is the focus of the image. The text 'Breivika' is overlaid in white on the left side of the image.

Breivika

El-Bus depotlading

Buss, servicebiler

TROMS fylkestrafikk

El distribusjonsbiler, El-billading

Posten bring

Fornybar integrasjon/produksjon og energilagring

Hurtiglading – båter

Ferger, fiskebåter...

Landstrøm

Cruisebåter, fiskebåter, varetransport

Et samordnet energisystem som dekker havnens og byens behov

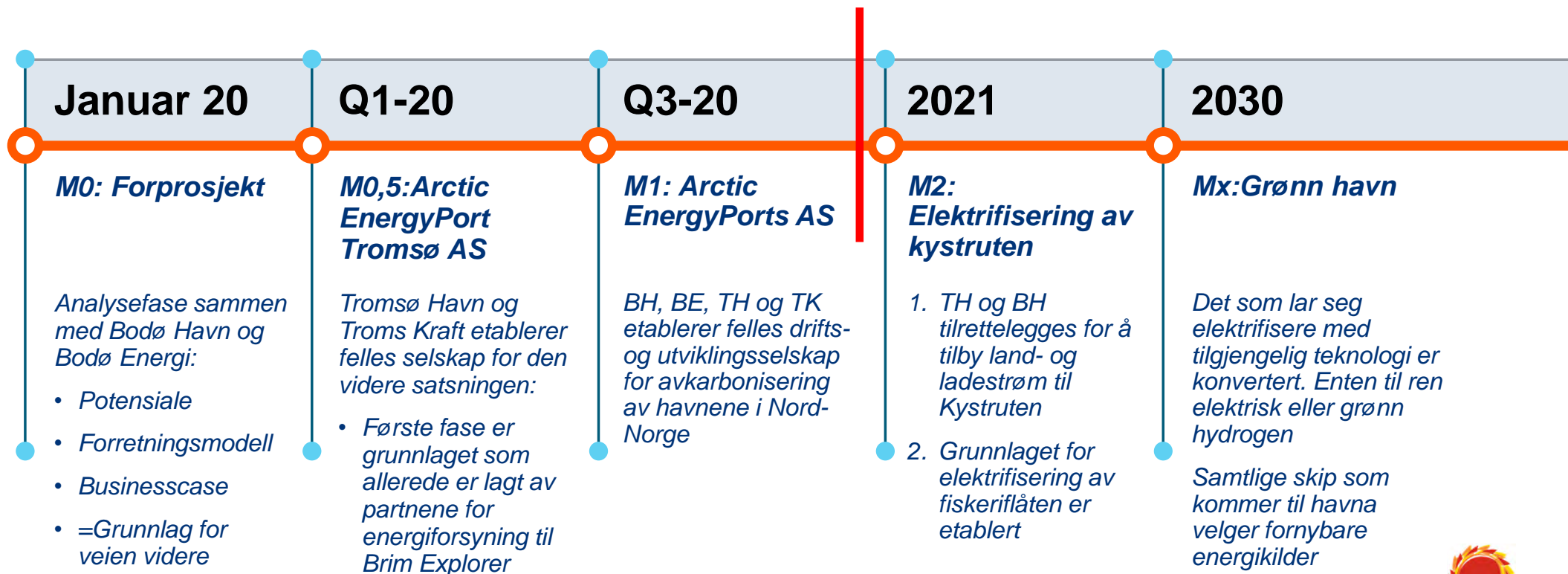
- Felles utnyttelse av lokal produksjon og lagring av energi
- Optimalisering av tariff
- Samordnet effektstyring, lastkontroll og fleksibilitet til området
- Optimal og effektiv drift av tjenestetilbudet

NYTT ANLEGG POSTEN/BRING

- 2 x 690 V / 350A
- Tidshorisont 2-3 år
- Mulighet for etablering av 4 x 350 kW superladere for tungtransport
- Dialog pågår

Tidslinje

VI ER I DRIFT!

**TAKK FOR
OPPMERKSOMHETEN**

TROMS KRAFT

PROSTNESET HAVNETERMINAL - KOMMUNENS OPPGJØR OG FELLESKOSTNADER

Saksbehandler: Jørn-Even Hanssen
Arkivsaksnr.: 20/136

Arkiv: Q72

Saksnr.:	Utvalg	Møtedato
30/20	Tromsø Havnestyre	25.06.2020
33/20	Tromsø Havnestyre	27.08.2020
39/20	Tromsø Havnestyre	01.10.2020
55/20	Tromsø Havnestyre	26.11.2020
58/20	Tromsø Havnestyre	18.12.2020

Bakgrunn:

I havnestyremøtet 26 november 2020, sak 55/20, fattet styret følgende vedtak:

- Tromsø Havnestyre ber administrasjonen utarbeide en driftskalkyle for drift av bussterminalen
- Tromsø Havnestyre ber administrasjonen fortsette arbeidet med en mulig leieavtale mellom Tromsø kommune og Tromsø havn om fremtidig drift av bussterminalen
- Leieavtale og driftskalkyle legges fram for havnestyret for endelig behandling

Administrasjonen har også etter siste styremøte hatt stort fokus på saken da også Tromsø Havn ønsker å få en avklaring så snart det er praktisk mulig. For at en evt. overtakelse av driften skal bli en suksess, er det også flere forhold som må avklares. Se vedlegg 1. Flere av disse tar det naturlig nok noe tid å få besvart. Kommunestyrets vedtak og tidsramme (1. des 2020) var derfor i overkant ambisiøs, men vi kan rapportere om konstruktiv dialog med kommunen.

Driftskalkyle

Tromsø Havn har satt opp en kalkyle (vedlegg 2) som viser antatte utgifter og potensielle inntekter i en leieperiode på 20 år. Vi har lagt følgende forutsetninger til grunn for beregningen:

Kostnadsbasen

- FDV-kostnader basert på kjente nøkkeltall for tilsvarende bygningstyper i Norge og sjekket av med noen andre bussterminaler i Norge.
- Felleskostnader basert på nøkkeltall brukt i Havneterminalen for øvrige leietakere
- Utelukkende drift av eksisterende infrastruktur
- Administrativt og tekniske personale for terminaldrift

Inntektsgrunnlag

Inntektsgrunnlaget legger til grunn følgende aktivitet;

- Kystruten, 90 anløp i måneden (i en normalsituasjon)
- Reiselivsektoren, 60 anløp i vintersesong
- Øvrige anløp, 20 anløp i måneden

Driftsresultat

Årlig estimert et driftsmessig underskudd på mellom mNOK 2,6 – 2,8.

Videre har Tromsø Havn fra ferdigstilling av bussterminalen til dags dato pådratt seg ca. mNOK 8 gjennom ikke betalte felleskostnader, fellesareal, kapitalkostnader og administrasjon.

Dersom Tromsø Havn skal kunne forsvare driften av terminal økonomisk, må trafikken økes med *minst* 1 400 betalende bussanløp i måneden (40-50 busser om dagen).

Dette vil over en 20 årsperiode gi Tromsø Havn et nullbidrag på bussterminalen.

Kalkyle, med de usikkerhetene som ligger implisitt, viser klart at Tromsø Havn påføres et potensielt stort økonomisk tap om man overtar driften av bussterminalen, uten at bruken godtgjøres fra de aktører som i dag benytter terminalen (i hovedsak fylkesbusser) samt en betydelig økt trafikk.

Saken må derfor, basert på dagens betingelser og mest sannsynlige aktivitetsnivå i årene fremover, vurderes opp mot Havne- og farvannsloven (HFL) § 32 som et indirekte utbytte, og må det følgelig behandles etter reglene for dette.

Forholdet til indirekte utbytte

Vilkårene for utbytte er slik at det kan deles ut verdier fra den kommunale havnevirksomheten dersom det er avsatt tilstrekkelige midler til drift og vedlikehold av havn, samt midler til investeringer som er direkte knyttet til tjenesteyting rettet mot fartøy, gods- og passasjerhåndtering. Som utdeling regnes enhver overføring av verdier som direkte eller indirekte kommer eieren til gode.

Det følger av HFL §32 4. ledd: «*Utdeling av overskudd eller en annen utdeling av midler fra kommunal havnevirksomhet ..... kan bare besluttes av virksomhetens eierorgan etter forslag fra styret*». Følgelig er det slik at kommunestyret ikke kan pålegge havnestyret å gi utbytte. Havnestyret må foreta en selvstendig vurdering.

Med stor gjeldsbelastning, mange viktige og nødvendige investeringstiltak, betydelig vedlikeholdsetterslep på flere bygg og anlegg/kaier, tilsier at det etter havnedirektørens vurdering ikke er forsvarlig å påføre havnen de merkostnadene som ligger i at man skal drive bussterminalen. I tillegg må havnedirektøren enda en gang peke på at det å drive en bussterminal ikke ligger innenfor havnas formål (jfr. vedtektene) og gjeldende strategi. Erfaring innhentet fra noen andre byer, viser at bussterminaldrift går med underskudd over tid. Aktiviteten innbefatter i all vesentlighet fylkeskommunal transport. Man må derfor anta at det å skape en bussterminal med høy aktivitet og økonomisk overskudd, krever betydelig med ressurser på salg-, markedsarbeid. Ut over det som vår driftskalkyle legger til grunn.

Leieavtale

Kommunen og havna har i tråd med havnestyrets vedtak parallelt arbeidet med en leieavtale. Denne anser vi som uproblematisk og noe man raskt vil kunne bli enige med kommunen om. En endelig avtale fremlegges for styret før evt. signering.

Oppsummering

Om Tromsø Havn skulle følge kommunestyrets vedtak påføres havna en betydelig økonomisk risiko og følgelig et sannsynlig tap. I praksis er dette indirekte utbytte fra «havnekassa». Indirekte utbytter må håndteres etter gjeldende regler for dette. Det ligger ikke innenfor Tromsø Havn sitt mandat å drive bussterminal (jfr. vedtektene). Ei heller er det iht. havnas strategi. Havnedirektøren er klar i sin anbefaling om at dette ikke er en ønsket løsning, hverken finansielt eller operasjonelt.

Vedlegg:

Vedlegg 1: Oversikt over arbeidsoppgaver

Vedlegg 2: Driftskalkyle

Innstilling:

- Havnestyret konstaterer at drift av kommunens bussterminal er ikke iht. Tromsø Havns vedtekter .
- Havnestyret konstaterer at driften av bussterminalen påfører foretaket et betydelig økonomisk tap. Dette vil være å anse som et indirekte utbytte og må vurderes opp mot Havne- og farvannsloven § 32.
- Havnestyret ber administrasjonen fremforhandle en avtale med Tromsø Kommune som sikrer at driften av bussterminalen ikke kommer i konflikt med utbyttereglene nevnt i punktet ovenfor. Avtalen legges frem for havnestyret for endelig godkjenning.

Jørn-Even Hanssen
havnedirektør

Vedlegg 1 – oversikt over arbeidsoppgaver

Utfordringer

1. Lønnsomhet/det kommersielle potensialet

- Hvordan få inn flere busser – NB! få laget «kalkyle; inntekter minus driftskostnader
- Hvordan bedre kobling mellom distrikts- og bybusser – og sikre økonomi i dette
- Få avklart forholdet mellom TFFK og TK (belønningstilskudd, også etter år. 5)

2. Operasjonelle utfordringer

- Busser inn og ut, samtidighetsutfordringer og prioriteter
- Felles system med det vi allerede har («Milestone») ikke måtte innføre et nytt system
- Trafikksikkerhet, tilgjengelighet/beredskap/vakt/bakvakt – noe vil alltid skje!

3. FDV (ikke U = utvikling)

- Hvordan drifte bygget på en god måte (vask, renhold, vakt, «vaktmestertjenester»)
- Sikre klarhet ift. påkostning/investeringer vs. drift! Hvem betaler for hva?
- Om TH betaler, hvordan sikre seg ved oppsigelse før investeringen er avskrevet

4. Kundepleie og fakturering

- Hvem er vårt kontaktpunkt mot busselskapene (både TK og TFFK/fylkestrafikk)
- Hvem og hvordan fakturerer vi kunden
- Overvåkning av trafikken (verken over- eller underfakturere)

5. Politiske og eiermessige avklaringer

- Grensedragninger – hvem eier hva på det utvidede terminalområdet
- Hva foreligger av langsiktige bindinger (flytte bussterminalen, jfr. Venstre sin kommentar?)
- Bør vi se på en kobling mot parken/jfr. dialog med Veg & Park

Vedlegg – Driftskalkyle

Tall i millioner kr

Bussterminal Tromsø	År 0 (jun.18-)	2019	2020	Startverdier	2021	2022	2023	2024	2025
<i>Inntekter</i>									
Tromsø Kommune	-	-	-						
Troms Fylkeskommune	-	-	-						
Kystruten	-	-	-		-	0,28	0,28	0,28	0,28
Reiselivsaktører, bussturer	-	-	-		-	0,06	0,06	0,06	0,06
Øvrige anløp	-	-	-		0,10	0,06	0,06	0,06	0,06
Sum inntekter	-	-	-	-	0,10	0,41	0,41	0,41	0,41
<i>Driftskostnader</i>									
Lønnskostnad					0,28	0,28	0,28	0,28	0,28
Forsikring	-	-	-		-	-	-	-	-
Administrasjon	0,05	0,09	0,09						
Løpende vedlikehold	0,10	0,20	0,20		0,44	0,44	0,44	0,44	0,44
Morarenter, fakturert	0,06								
Morarenter, ikke fakturert	0,89								
Felleskostnader	1,15	2,30	2,30		2,30	2,30	2,30	2,30	2,30
Sum kostnader	2,24	2,59	2,59	7,41	3,02	3,02	3,02	3,02	3,02
DB				-7,41	-2,92	-2,61	-2,61	-2,61	-2,61

Effekt overføring bussterminal til Tromsø Havn Kf i leieperioden

Driftsperiode	20 år
Kontantstrøm leieperiode	-59,92 mNOK
Resultatkrav Tromsø Havn	5 %
Inntektskrav leie perioden	63,07
Årlig inntektsbehov	3,15
Andel usikker inntekt	100 %

ETABLERING AV ARCTIC ENERGY PORT AS

Saksbehandler: Jørn-Even Hanssen
Arkivsaksnr.: 20/46

Arkiv: 037 U01

Saksnr.:	Utvalg	Møtedato
11/20	Tromsø Havnestyre	27.02.2020
18/20	Tromsø Havnestyre	30.04.2020
59/20	Tromsø Havnestyre	18.12.2020

Bakgrunn:

I havnestyremøtet 26 november 2020, orienterte styrelederen FjuEL AS (som er det nye navnet på selskapet) om fremtidige muligheter, samarbeidsområder og kapitaliseringsbehov. Havnedirektørens opplevelse er at havnestyret hele tiden har vært positive til satsningen på fornybar energi/det grønne skiftet og at man aktivt ønsker å ta del i utviklingen som ble skissert i møtet.

FjuEL ble etablert våren 2020. Planen har hele tiden vært at selskapet skal overta landstrømanleggene og forestå salg av landstrøm over Tromsø Havn sine kaier. Overgangen fra dagens situasjon til den nye, vil naturlig nok ta noe tid. Selskapet er nå i posisjon til å overta også flere anlegg enn det ene de allerede har overtatt, som er anlegget på kai 3.

For Tromsø Havn som kommunalt foretak, men også for FjuEL, er det viktig at overtakelsen skjer på markedsmessige vilkår. Dvs. at Tromsø Havn hverken skal subsidiere eller ha ekstraordinære inntekter når anlegg selges. FjuEL på sin side må ha riktige inngangsverdier om man skal lykkes med å skape et levedyktig selskap.

Verdien av salg av anlegg vil inngå som Tromsø Havn sitt bidrag til kapitaliseringen av selskapet (tingsinnskudd). Vår partner Troms Kraft vil gå inn med tilvarende i kontanter, da korrigert for deres eierandel (51%). I dette saksfremlegget anbefales det at følgende anlegg selges:

- Landstrømanlegget på kai 28
- Landstrømkontaineren på Grøtsund

Landstrømanlegg Breivika N/kai 28

Tilbudt pris: 8 mill.

Prisen fremkommer ved at vi har neddiskontert verdien av estimert strømsalg til båter over anlegges antatte levetid (20 år) basert på en gjennomsnittlig pris på 1,50 per kwh. I tillegg leier FjuEL infrastruktur og plass til anlegget i trafobrygg på kr 6000,- per måned.

Landstrømanlegget Grøtsund/Landstrømkontainer på Grøtsund

Tilbudt pris 2 mill.

Prisen er satt etter prisestimat gitt av leverandøren, PSW. I tillegg I tillegg leier FjuEL infrastruktur og grunn som kontaineren står på. Totalt på kr 4000,- per måned.

Generelle betingelser

Alle priser er eksklusive mva. Årlig leie starter samme dag som anleggene overtas av FjuEL. Anleggene overtas i den tilstand de befinner seg i («as is»). Også reklamasjonsansvar vs. leverandørene overtas av selskapet. Tilsvarende gjelder for nødvendig rapportering til Enova. Det er i tilbudene tatt forbehold om havnestyrets godkjenning.

Innstilling:

- Havnedirektøren får fullmakt til å selge ovennevnte anlegg
- Havnedirektøren får fullmakt til å slutføre forhandlingene med FjuEL

Jørn-Even Hanssen
havnedirektør

MØTEDATOER 2021

Saksbehandler: Harriet Willassen
Arkivsaksnr.: 20/220

Arkiv: 033

Saksnr.: Utvalg
60/20 Tromsø Havnestyre

Møtedato
18.12.2020

Forslag til møtedatoer for Tromsø havnestyre 2021:

Torsdag 28. januar
Torsdag 25. februar
Torsdag 25. mars
Torsdag 29. april
Torsdag 27. mai
Torsdag 24. juni
Torsdag 26. august
Torsdag 30. september
Torsdag 28. oktober
Torsdag 25. november
Torsdag 16. desember

Starttidspunkt kl 12:00

Innstilling:

Forslag til møtedatoer for Tromsø havnestyre 2021:

Torsdag 28. januar
Torsdag 25. februar
Torsdag 25. mars
Torsdag 29. april
Torsdag 27. mai
Torsdag 24. juni
Torsdag 26. august
Torsdag 30. september
Torsdag 28. oktober
Torsdag 25. november
Torsdag 16. desember

Starttidspunkt kl 12:00

Jørn-Even Hanssen
havnedirektør

**HAVNEDIREKTØREN ORIENTERER OM AKTUELLE SAKER - MØTE I
TROMSØ HAVNESTYRE DEN 18.12.2020**

Saksbehandler: Harriet Willassen
Arkivsaksnr.: 20/245

Arkiv: 033

Saksnr.: Utvalg
61/20 Tromsø Havnestyre

Møtedato
18.12.2020

Havnedirektøren orienter om følgende saker:
- Tromsø Havns eiendommer i sentrum

Innstilling:

Havnestyret tar saken til orientering.

Jørn-Even Hanssen
havnedirektør